

Le jeu du sable / Ouri Orlev
משחק החול / אורי אורלב

הגרמנים דחסו לגיטו חצי מיליון יהודים מוורשה ומכל הסביבה ואחרי שסגרו את האזור בחומות פשטו במקום רעב ומחלות. אני הייתי יוצא כל בוקר מהבית והולך ללמוד, עדיין אצל גברת לנדאו.

את הספרים והמחברות הייתי מחביא על הבטן תחת הסוודר, מפני שלילדים יהודים אסור היה ללמוד. ליד הבית שלנו ישב ילד בן גילו של אחי, לבוש סמרטוטים, רזה ומסכן, ומגבעת ישנה על ראשו, התנדנד וביקש חתיכת לחם מהבוקר עד הערב בפולנית ובידיש. היו רבים כאלה.

יום אחד ריחמתי על אותו ילד מסכן שישב בשער הבית שלנו וצעק כל הזמן בקול הולך ודועך: "חתיכת לחם, אַ שְׂטִיקְלֶה בְּרוֹיט, חתיכת לחם..." ואף אחד לא ריחם עליו. אולי מפני שהיו כל כך הרבה ילדים כאלה בכל מקום. עמדתי קצת יותר רחוק, הושטתי את היד ואמרתי בקול חזק: "נדבה לילד עני... נדבה לילד עני..."

ולתדהמתי נתנו לי האנשים כסף. איש אחד נעצר ואמר לאשתו:

"תראי, ילד ממשפחה טובה עוד נראה טוב..."

תוך זמן קצר קיבלתי די הרבה כסף, והפיתוי היה גדול להיכנס לחנות הצעצועים הקטנה ממול וסוף סוף לקנות לעצמי אולר. אימא סירבה לקנות לי אולר. היא אמרה שְׂאָפֶצֶע או שְׂאָפֶצֶע את אחי. בסוף חשבתי שזה לא יהיה הוגן. לא בגלל זה פשטתי יד. נתתי את כל הכסף לילד, חזרתי הביתה וסיפרתי לאימא בגאווה רבה מה שעשיתי. אימא מדדה אותי במבט חמור ושאלה:

"ראה אותך מישהו מהשכנים? עוד יחשבו שאני שולחת אותך לפשוט יד. איזו בושה, בנו של דוקטור אורלובסקי!" הייתי צריך להבטיח שלא אחזור על כך אף פעם, אבל מאז נתנה לי אימא מטבע מפעם לפעם לתת לילד.

משחק החול / אורי אורלב

Le jeu du sable / Ouri Orlev

הגרמנים דחסו לגטו חצי מיליון יהודים מורשה ומכל הסביבה ואחרי שסגרו את האזור בחומות פשוטו במקום רעב ומחלות. אני הייתי יוצא כל בוקר מהבית והולך ללמד, עדין אצל גברת לנדאו. את הספרים והמחברות הייתי מחביא על הבטן תחת הסוודר, מפני שלילדים יהודים אסור היה ללמד. ליד הבית שלנו ישב ילד בן גילו של אחי, לבוש סמרטוטים, רזה ומסכן, ומגבעת ישנה על ראשו, התנדנד ובקש חתיכת לחם מהבקר עד הערב בפולנית ובידיש. היו רבים כאלה.

יום אחד רחמתי על אותו ילד מסכן שישב בשער הבית שלנו וצעק כל הזמן בקול הולך ודועך: "חתיכת לחם, א שטיקלה ברויט, חתיכת לחם..." ואף אחד לא רחם עליו. אולי מפני שהיו כל כך הרבה ילדים כאלה בכל מקום. עמדת קצת יותר רחוק, הושטתי את היד ואמרתי בקול חזק: "נדבה לילד עני... נדבה לילד עני..."

ולתדהמתי נתנו לי האנשים כסף. איש אחד נעצר ואמר לאשתו:

"תראי, ילד ממשפחה טובה עוד נראה טוב..."

תוך זמן קצר קבלתי די הרבה כסף, והפתוי היה גדול להפנס לחנות הצעצועים הקטנה ממול וסוף סוף לקנות לעצמי אולר. אמא סרבה לקנות לי אולר. היא אמרה שאפצע או שאפצע את אחי. בסוף חשבתי שזה לא יהיה הוגן. לא בגלל זה פשטתי יד. נתתי את כל הכסף לילד, חזרתי הביתה וספרתי לאמא בגאווה רבה מה שעשיתי. אמא מדדה אותי במבט חמור ושאלה:

"ראה אותך מישהו מהשכנים? עוד יחשבו שאני שולחת אותך לפשט יד. איזו בושה, בנו של דוקטור אורלובסקי!"

הייתי צריך להבטיח שלא אחזור על כך אף פעם, אבל מאז נתנה לי אמא מטבע מפעם לפעם לתת לילד.